

Rettleiing om ny opplæringslov

Tema: Krenkingar og skulemiljø

Geir Erland
Andrea Andal

Statsforvaltaren i Vestland

04.11.2024

Innleiing

- ❖ Kvifor har vi eit vern mot krenkingar?
 - «Å høre til», [NOU 2015: 2](#)
 - Funn frå rapporten.
 - Opplæringslova sitt vern mot krenkingar i skulen.
- ❖ Kva er problematisk med omgrepet «krenking»?
 - Å skilje mellom ei objektiv vurdering og eleven si oppleving.
 - Når terskelen vert for høg eller låg.

Kva tid er det viktig å kunne vurdere kva som er ei krenking?

- ❖ § 12-3 Nulltoleranse og førebyggjande arbeid
 - Kva legg ein i nøkkelomgrepa?
 - Nulltoleranse
 - Førebyggjande
- ❖ Å gripe inn (med avgrensingar)
 - Stoppe pågåande krenkingar

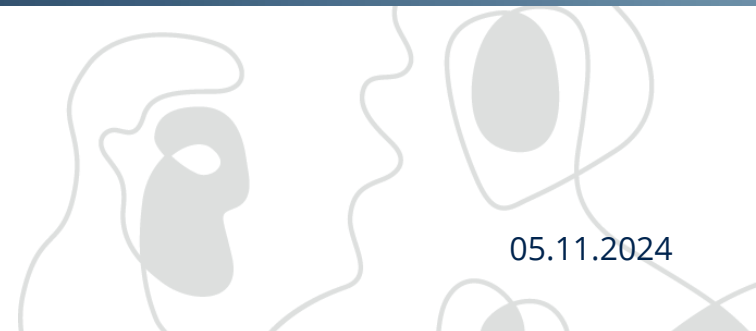
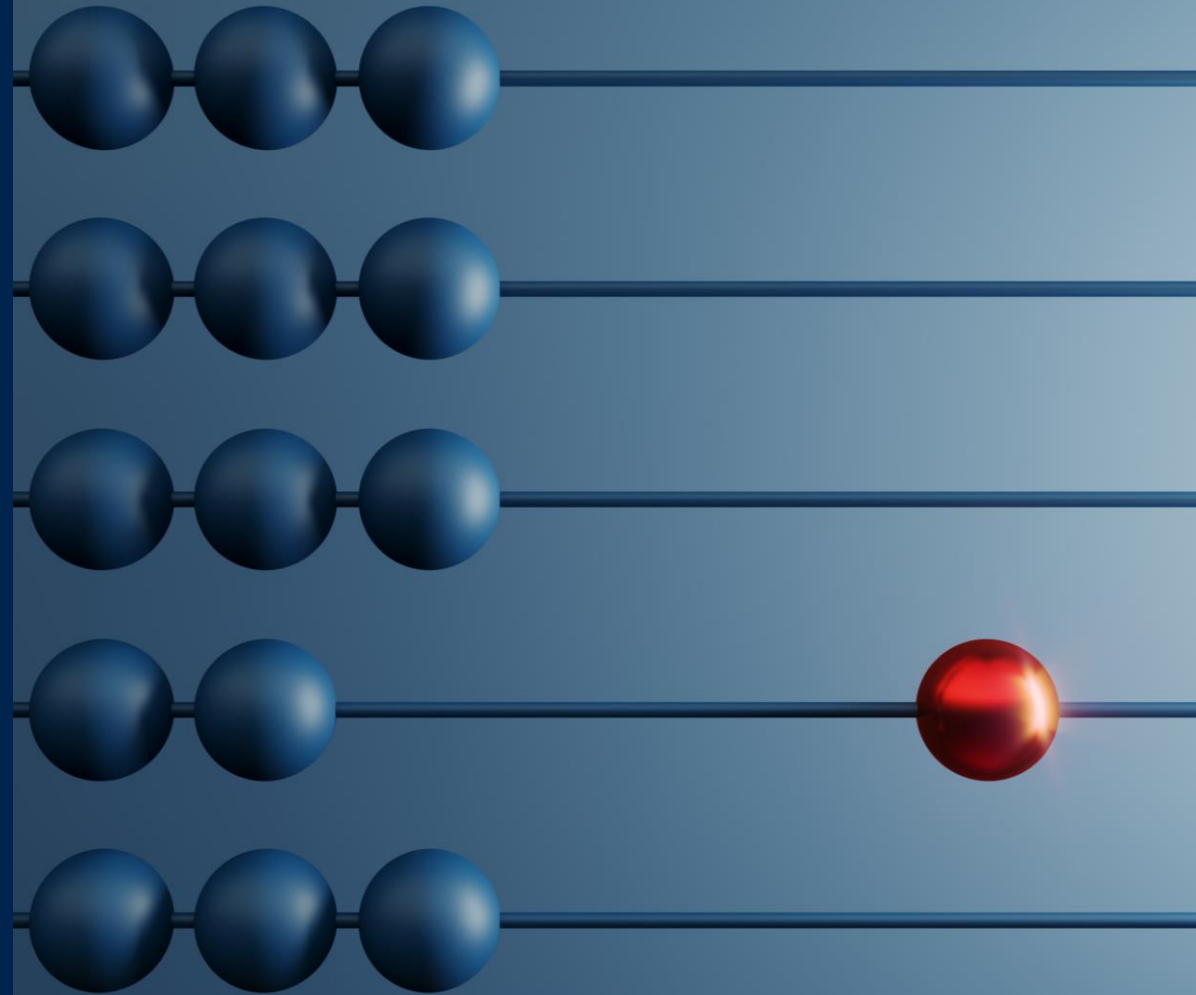
Kva er ei krenking?

- Definisjon: utsegn eller handlingar som fornærma eller såra nokon (snl.no/krenkelse)
 - Det subjektive og det objektive
 - Vurdering om noko er ein krenkelse for å gripe inn
- Retten til eit trygt og godt skulemiljø
 - Uavhengig av om det har skjedd ei krenking eller ei

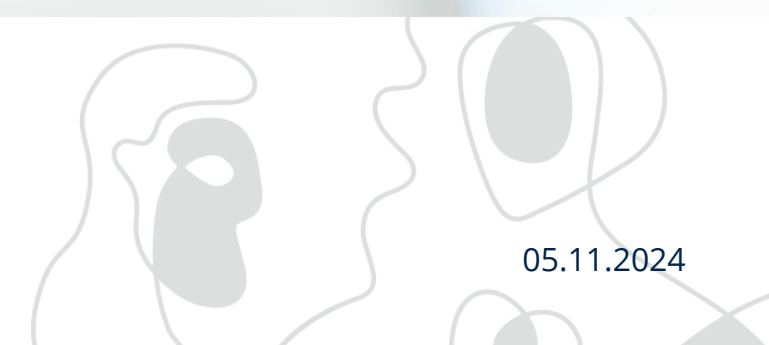
Kva er ei krenking?

- ❖ Ulike subjektive omstende kan verke inn på vurdering av kva som er ei krenking.
- ❖ Nokre dømer:
 - Eleven sine erfaringar
 - Eleven sin heimesituasjon
 - Eleven sin fysiske og psykiske helse
 - Eleven sin posisjon i klassen

Særleg om vaksne som krenker elevar

- ❖ Er det andre moment som vil vere relevante i vurderinga når vi snakkar om krenkingar frå vaksne?
- ❖ Korleis avgrense krenkingsomgrepet:
 - Skulen sitt omsorgs- og oppdrageransvar
 - Fysisk inngripen etter § 13-4
- ❖ «Læraren er ute etter meg».

Opplæringslova § 12-5 – Skjerpa plikt til å melde frå dersom ein som arbeider på skulen, krenkjer ein elev

❖ Ei todeling

- Melde frå til rektor
- Melde frå til skuleeigar

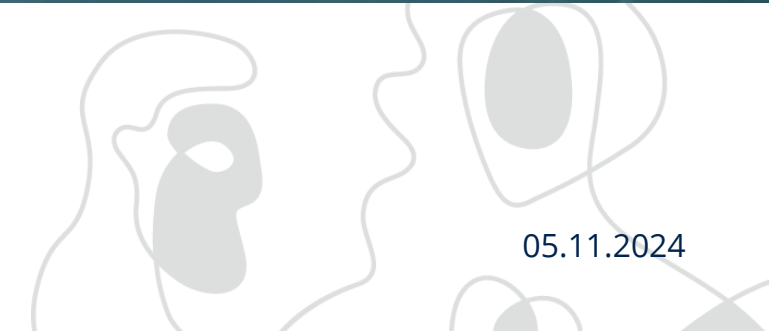
❖ Usikkerheit og ulik praksis

- Korleis sikra dette arbeidet?

§ 12-5 Melding til skuleeigar

- ❖ Rektor skal melde frå til skuleeigar, med mindre meldinga er «openbart grunnlaus».
 - Høg terskel.
 - Skal ikkje bruke mykje tid på å undersøke.
 - Mykje tvil = ikkje openbart.
- ❖ Føremål
 - Rektor og skuleeigar skal setjast i stand til å gjere sine vurderingar

Innsendte spørsmål

- Korleis kan ein rektor/skuleleiing forebygge krenkingar både frå elevar og dei vaksne?
 - [Fremme et trygt skolemiljø og forebygge krenkelser - UDIR](#)
 - Når ei hending har oppstått, kva er gode strategiar for å behandle hendinga på ei klok måte?
 - [Læringsmiljøsentret, ep. 18](#)
 - Kva gode tiltak har det blitt gjort for at foreldregruppa (FAU) skal involverast og bidra til eit godt klasse/skolemiljø?
 - [Tips til FAU – Kviltorp skole](#)
- Skulen sitt ansvarsområde

Fremme et trygt og godt skolemiljø og forebygge krenkelser

Skolen skal jobbe kontinuerlig for at elevene har et trygt og godt skolemiljø, og forebygge at det oppstår situasjoner som gjør at elevene ikke har det trygt og godt. Skolen må vurdere om miljøet fremmer helse, inkludering, trivsel og læring ved å observere hvilke virkninger det forebyggende arbeidet har på elevene og miljøet.

Sitter du i FAU? Da kan du finne gull her

Statsforvaltaren i Vestland

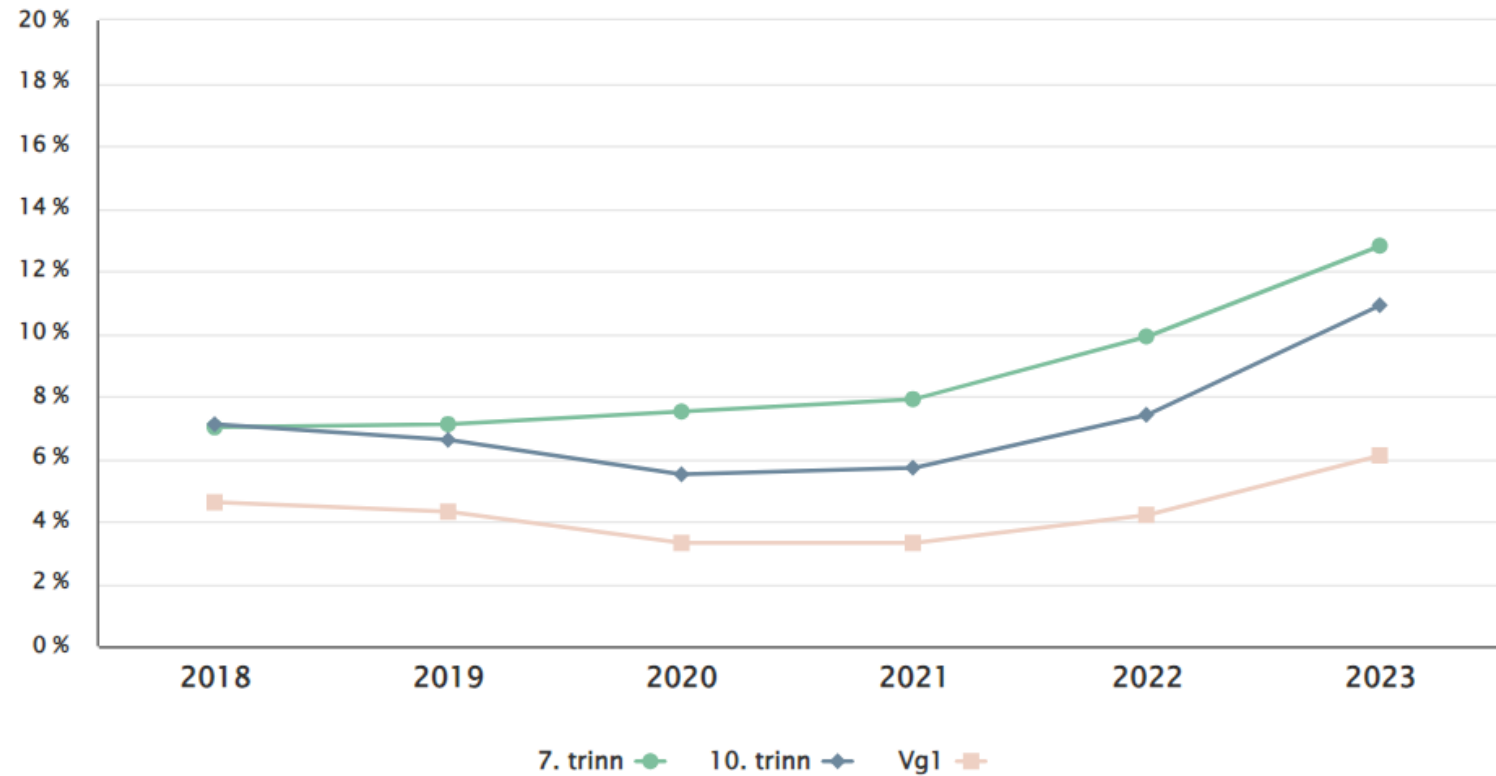
05.11.2024

Elevundersøkinga

Spørsmål:

- ❖ Er du blitt mobba av andre elever på skulen dei siste månadane?
- ❖ Er du blitt mobba digitalt (mobil,iPad,PC) dei siste månadane?
- ❖ Er du blitt mobba av vaksne på skulen dei siste månadane?

Elever som har opplevd mobbing på skolen to–tre ganger i måneden eller oftere

Kilde: Utdanningsdirektoratet

Statsforvaltaren i Vestland

05.11.2024

Framover

- ❖ Diskutere problemstillinger i personalgruppa
- ❖ Høringsforslag om § 13-4
- ❖ Nyttige kjelder:
 - [NOU 2015: 2](#)
 - [Prop. 57 L \(2022–2023\)](#)
 - [Rettleiingsvideoar om skulen si aktivitetsplikt | Statsforvaltaren i Vestland](#)
 - [Nulltoleranse for krenkende oppførsel | udir.no](#)
 - [Vaksne som mobbar egne elevar | Læringsmiljøsentret i Stavanger](#)

Statsforvaltaren i Vestland

